

12.5.2026

Eduskunnan sivistysvaliokunnalle:

Asia: Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2027—2030

Viite: Kuulemispyyntönne 12.5.2026, diaarinumero VNS 3/2026 vp

OAJ kiittää mahdollisuudesta lausua julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2027–2030. Lausunnossamme otamme erityisesti kantaa seuraaviin kokonaisuuksiin:

1. Koulutustason nosto edellyttää pitkän aikavälin suunnitelmaa toimista ja rahoituksesta
2. Kuntien valtionosuuteen tehtävät leikkaukset ovat aina koulutusleikkauksia
3. Hallituksen päätökset nakertavat T&K sopua

OAJ edellyttää laajaa kuvaa kasvatuksen, koulutuksen ja tutkimuksen rahoituksesta

Suomen julkisen talouden tilanne on vaikea ja kasvun puute on vaivannut maata jo pitkään. Viimeaikaisen taloustieteen tutkimuksen pohjalta ymmärretään selvemmin koulutuspanostusten vaikutukset kasvuun ja työn tuottavuudelle. Jopa 50–75 % talouskasvusta perustuu inhimillisen pääoman, tässä tapauksessa väestön koulutukseen käyttämien vuosien perusteella. (Silliman ym. 2026) Hallituksen vuosikertomuksessa 2025 todettiin, että ”Inhimillisen pääoman heikko kehitys muodostaa vakavan uhan taloudelliselle kasvuun ja yhteiskunnan kehitykselle. Max Planck Instituutin tuore tutkimus (2024) ja Suomen pankin pitkän aikavälin ennuste (2025) viittaavat siihen, että työvoiman koulutustason nostaminen on ratkaiseva tekijä tulevalle talouskasvulle ja huoltosuhteelle.”

Suomen talouskasvu perustuu korkeaan osaamiseen ja on kestävämpiä, ettei Suomessa ole ollut yhteistä tahtotilaa pitää kasvatuksen, koulutuksen ja tutkimuksen rahoitusta sekä laatua tasolla, jolla olisimme pysyneet kansainvälisessä kärjessä osaamis- ja koulutustason osalta.

OAJ esittää, että sivistysvaliokunta omassa mietinnössään vaatii pikaisesti laadittavaksi pitkän aikavälin suunnitelmaa toimista ja niiden rahoituksesta, joilla saadaan osaamis- ja koulutustaso nousuun niin, että Suomi palaa maailman kärkimaiden joukkoon.

12.5.2026

Kuntien valtionosuuksiin tehtävä 60 miljoonan euron indeksijarru on koulutusleikkaus

Kuntien valtionosuuteen tehdään indeksijarrun kiristys. Aikaisemmin kuntien valtionosuuteen on kohdennettu vaalikauden ajan 1 %-yksikön indeksijarru, jolla leikattiin vuosittain kustannustennousun aiheuttamia kuluja noin 25 miljoonaa. Nyt tehdyllä toimenpiteellä indeksijarrua kiristetään 2,8 %-yksikköön ja vaikutus on aikaisemman päälle 60 miljoonaa euroa.

Toimilla indeksistä leikataan noin 80 %. Käytännössä toimi leikkaa ensi vuodelle kuntien valtionosuuden indeksin olemattomiin ja jättää kunnat kamppailemaan kustannusten nousun kanssa ilman valtion tukea.

Kuntaliiton laskelman mukaisesti ensi vuonna kuntien valtionosuuksia leikataan peräti 190 miljoonan euron edestä. Kokonaisuus muodostuu indeksijarrusta, keväällä 2025 päätetystä 75 miljoonan euron leikkauksesta ja kuntien normien purun varjolla tehdyistä leikkauksista.

OAJ edellytti hallitukselta kehysriihessä toimenpiteitä, joilla olisi tunnistettu ja autettu sellaisia kuntia, jotka joutuvat sopeuttamaan sivistystoimeaan ankaralla kädellä sosiaali- ja terveystalouden uudistuksen siirtoerien ja kaatuneen valtionosuusuudistuksen vuoksi. On kohtuutonta, että lapset ja nuoret kunnissa, joissa muuten toimintaedellytykset ovat kunnossa, joutuvat valtion toimijoiden päätösten maksajiksi. Näitä kuntia ovat mm. Laukaa, Akaa ja Hamina. Näissä keskisuurissa kunnissa kuntaveroprosentti on jo valtakunnallisesti merkittävän korkealla ja oma verokertymä riittäisi palveluiden järjestämiseen. Sote-siirtoerat ovat ainoa syy palveluista karsimiseen.

OAJ esittää, että sivistysvaliokunta omassa mietinnössään esittää, että hallitus arvioisi tarpeen näiden ja muiden samassa tilanteessa olevien kuntien osalta harkinnanvaraisen avustuksen myöntämistä.

Hallituksen hyvät uudistukset jäävät leikkausten alle

Oppimisen tuen uudistukseen kohdistettiin noin 100 miljoonaa euroa ja oppituntien lisäykseen 20,6 miljoonaa euroa saman valtionosuuden kautta, josta jälleen leikataan.

Leikkauksilla on ollut suora vaikutus oppimisen tuen uudistuksen toimeenpanoon. Asianmukaisen rahoituksen riittäminen oppimisen tuen toteutumiseen on ollut monin paikoin heikkoa jo ennen uudistusta. Nyt tehtävän uudistuksen yhteydessä rahoituksen pitäisi löytyä täysin kunnan omasta tulovirrasta. Leikkaukset ovat vieneet kunnista samat rahat, joilla tarpeellinen uudistus oli tarkoitus toteuttaa.

Velvoitteet tuen järjestämiseen kasvavat oppilaiden oikeuksien vahvistuessa, mutta rahoitus ei lisäännä, jolloin opetuksen järjestäjät ovat mahdottomassa tilanteessa.

12.5.2026

Tilanne on johtanut siihen, että opetuksen järjestäjät eivät ole tehneet enää päätöksiä oppilaiden tuen tarpeen mukaisesti, koska tukipäätös johtaisi automaattisesti tukeen, jonka antaminen taas tuo kustannuksia opetuksen järjestäjälle.

Kunnilta odotetaan menoleikkauksia tulorahoituksen vähentyessä, vaikka samaan aikaan olisi toteutettava sekä uusia velvoitteita että aiemmin rahoituksen puutteessa heikosti hoidettuja velvoitteita. Suurimpina kärsijöinä tässä tilanteessa ovat lapset ja nuoret ja heistä erityisesti ne, joilla on tuen tarpeita oppimisessa tai koulunkäynnissä.

Samanaikaisesti oppilasmäärään sidotut valtionosuudet laskevat monin paikoin lapsimäärän vähentyessä, mutta opetuksen järjestämisen kustannukset ja oppilaiden tuen tarpeet eivät vähene samassa tahdissa.

OAJ esittää, että sivistysvaliokunta omassa mietinnössään esittää ikäluokkien pientymisestä vapautuvien rahojen kohdistamista takaisin koulutuksen laadun vahvistamiseen.

Tutkimuksen mukaan tällä toimella voidaan paikata valtion taloudessa väestön ikääntymisestä syntyvä menopaine. (Myrskylä, Hellstrand, Lappo, Lorenti, Nisén, Rao & Tikanmäki, 2024)

Ikäluokkien pienenemisestä vapautuvien rahojen pitämistä koulutuksessa on esitetty myös useissa viimeaikaisissa työryhmäraporteissa. Opetus- ja kulttuuriministeriön ”[Perusopetuksen järjestäminen murroksessa](#) - Väestökehityksen haasteita perusopetuksen järjestämisessä tarkastelevan työryhmän loppuraportti” esittää toimenpiteeksi muun muassa seuraavaa:

”Lasten määrän vähenemistä perusopetuksessa ei tule nähdä julkisen talouden säästönä. Opetuksen keskimääräiset oppilaskohtaiset kustannukset kasvavat kaikissa kunnissa, mutta eniten väestöään menettävissä kunnissa. Lapsi-ikäluokkien pientyminen ei automaattisesti tarkoita kustannusten alenemista, vaan yksikkökustannukset voivat kasvaa.

Vaikka oppilasmäärä vähenee, vaatii opetuksen järjestäminen edelleen soveltuvat tilat ja kelpoiset opettajat. Esimerkiksi yläkoulujen aineen opetus tulee toteuttaa samassa laajuudessa, vaikka oppilasmäärä vähenee. Samalla väestön keskittyminen ja maahanmuuton lisääntyminen kasvattaa investointitarpeita suurimmissa kaupungeissa.”

Vastaavasti [Perusopetuksen oppimistuloskehitystä tarkastelleen työryhmän loppuraportti](#) esittää, että

”Ikäluokkien pieneneminen ei vähennä opetuksen järjestämisen kustannuksia samassa suhteessa, joten rahoituksen tasoa ei tule vähentää. Rahoituksessa tulee myös huomioida paremmin kuntien erilaiset tilanteet.”

12.5.2026

Kuntien tilanne on mitä suuremmin suomalaisen perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen tilanne. Valtionosuutta myönnetään kunnille niiden lakisääteisten tehtävien hoitoon. Valtionosuusperusteista 90 %:a kohdentuu varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen rahoitukseen.

Kuntien taloudessa kasvupaineita kohdistuu pitkäaikaistyöttömistä maksettavien työttömyysturvan kuntaosuuksiin eli sakkomaksujen kasvuun. Suomi on EU:n työttömyystilastojen kärjessä ja on olemassa riski, että tilanne ei nopeasti ole helpottumassa varsinkaan pitkäaikaistyöttömien kohdalla. Osa pitkäaikaistyöttömistä ei tule olemaan työkykyisiä edes aktivointitoimenpiteiden jälkeen. Sakkomaksujen suuruudella on suora vaikutus kuntatalouteen ja sitä kautta sivistystoimeen. Koska sakkomaksut ovat ylittäneet maksetut kompensaatiot ja kunnat joutuvat rahoittamaan työttömyysturvaa omilla rahoillaan. Nyt esimerkiksi näiden toimien kustannukset heikentävät jo muutoinkin aliresursoituja lasten ja nuorten koulutuksen järjestämisen kustannuksia. Kuntaliiton laskelmien mukaan esimerkiksi Outokummussa sakkomaksuilla olisi saanut 20 alakoulun opettajaa, Tampereella 743 ja Humppilan kokoisessa pienemmässä kunnassa neljää opettajaa (palkkakustannus alakoulun opettajan kohdalla on noin 65 000 e/vuosi).

OAJ esittää, että sivistysvaliokunta omassa mietinnössään esittää työttömille määrääaikaista mahdollisuutta opiskella työmarkkinatuella, joko tutkintotavoitteisesti, tutkinnon osia tai työvoimakoulutuksena siten, että sakkomaksut katkeavat opiskelun ajalta. Lisäksi tältä osin on tiivistettävä kuntien, hyvinvointialueiden ja TE-alueiden yhteistyötä, jotta henkilöt, jotka eivät tule olemaan työkykyisiä edes aktivointitoimenpiteiden jälkeen, eivät kuormittaisi työttömyystilastoja.

Hallituksen toimet nakertavat yhdessä sovittua T&K sopimusta

Kehysriihen päätös muuttaa T&K panostusten tarkastelua suhteessa bruttokansantuotteeseen nakertaa parlamentaarista sopua tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoittamisesta. Sopimuksessa edellytettiin, että tarkastelutasoa arvioidaan suhteessa toteutuneeseen bruttokansantuotteeseen vaalikausittain, jotta rahoitukselle saadaan rakennettua ennustettava kasvupolku. Nyt tehty päätös arvioida julkisen sektorin tavoitetason euromäärää vuosittain VM:n talousennusteen perusteella tekee rahoituksen kasvattamisesta epävakaampaa ja heikommin ennustettavaa.

Lisäksi päätös lukea 20 miljoonaa EU:n vastinrahoitusta osaksi julkisen sektorin kokonaisuutta, luo epätarkoituksen mukaiset kannusteet sekä tosiasiallisesti leikkaa rahoitusta.

Parlamentaarisen TKI-työryhmän (2022) mukaan merkittävä osaamis- ja koulutustason nousu on edellytys tavoitellulle TKI-toiminnalle. Tutkimuskirjallisuudessa puhutaan TKI+O:sta, jolla tarkoitetaan opetuksen ja oppimisen, O:n, kytkeytymistä TKI-toimintaan.

12.5.2026

Tällainen malli on käytössä mm. Ruotsissa ja Tanskassa, jotka käytännössä onnistuvat kytkemään opetusta ja tutkimusta monipuolisesti TKI-hankkeisiin ([Sweco: Osaamisen kehittäminen tki-toiminnan rinnalla. Katsaus Alankomaiden, Norjan, Ruotsin ja Tanskan keinoihin osaamisen kehittämisessä oppilaitosten TKI-toiminnassa ja yritysysteistyössä 2025](#)) TKI-toiminnan ja opetuksen kytkemisessä onnistumisen kannalta olennaista on, että opettava henkilökunta osallistuu aktiivisesti TKI-toimintaan eikä ainoastaan seuraa tutkimuskentän kehitystä.

OAJ esittää, että sivistysvaliokunta omassa mietinnössään esittää, että T&K panostuksissa siirrytään vahvemmin kohti TKI+O mallia, jossa osaamisen vahvistaminen ja koulutustason nosto kytketään osaksi T&K toiminnan vahvistamista.

Koulutustason nosto on välttämätöntä ja sille on varattava riittävä rahoitus

OAJ pitää välttämättömänä tavoitetta nostaa koulutustaso Suomessa vähintään 50 % tasolle. Korkeakoulutuksen visioluonnoksessa tavoite asetetaan 60 prosenttiin. OPH ennakkointitietojen pohjalta on ennustettavaa, että työelämän vaateet osaamistasolle tulevat olemaan jatkossa vieläkin korkeampia, joten työtä koulutustason nostamiseksi on tehtävä jatkossakin voimakkaasti.

Koulutustason nosto edellyttää aloituspaikkamäärien kasvattamista niin yliopistoissa kuin ammattikorkeakouluissa, jotta nuorten siirtymä toisen asteen opinnoista korkeasteelle olisi sujuvaa. Lisäksi tavoitteen saavuttaminen edellyttää parempia jatko-opintovalmiuksia ammatillisen koulutuksen opiskelijoille ja hyvää ohjausta sekä valintoihin liittyvien pullonkaulojen poistamisesta.

Julkisen talouden suunnitelmassa esitetty 100 miljoonan rahoitus koulutustason nostamiseen tarkoitettuihin toimintoihin on kannatettava, mutta liian laajalle levitettynä rahoituksella on vaara pirstaloitua.

OAJ kannattaa määräraikaista opintosetelikokonaisuutta ja sitä, että sen toteuttamiseen kytketään monipuolinen seuranta, mutta setelille varattu rahoitus on puutteellinen. Opintosetelikokeiluun on suunniteltu käytettävän kolmen vuoden aikana noin 56 miljoonaa euroa (18,7 milj./ v.) Summalla jokaisesta opintopisteestä opintosetelillä katetaan 20 euroa ja loppu kustannuksista jää korkeakoulujen perusrahoituksen kautta toteutettavaksi.

Opintosetelilain taustamuistion mukaan avoimen korkeakouluopintojen tuotot kattavat vain noin viidesosan avoimen kokonaiskustannuksista. Oletettavaa on, että avoimen korkeakouluopintojen volyymi kasvaa kokeilun myötä, joten uudistus kuormittaa siten entisestään korkeakoulujen perusrahoitusta. Rahoituksen tulisikin olla myöntöperusteista ja sen tulisi kattaa setelistä aiheutuvat kulut täysimääräisesti.

12.5.2026

OAJ esittää, että sivistysvaliokunta omassa mietinnössään esittää, että korkeakouluilla on oltava todelliset edellytykset tarjota kokeilun piirissä oleville nuorille valittavaksi kursseja. Rahoituksen tulee kattaa opintotestin kulut kokonaisuudessaan.

Maahanmuuttajien kotoutumista ja kielitaitoa vahvistavia koulutuksia pitäisi pikemminkin laajentaa – Nyt tehtävillä ratkaisulla suunta on toinen

Vapaalle sivistystyölle kotoutumiskoulutuksen ja lukutaitokoulutuksen järjestämiseen kohdistetun erillisen valtionosuusrahoituksen poisto heikentää kotoutumiskoulutuksen laatua.

Rahoituksen ohjaaminen kuntien kautta lisää byrokratiaa ja johtaa osan kotoutumisen palveluita tarjonneista oppilaitoksista supistamaan palveluitaan. Kuntien hallinnollista taakkaa ei tulisi kasvattaa turhalla kilpailutuksella, vaan rahoitus tulisi kohdentaa suoraan koulutuksen järjestäjille.

OAJ kantaa erityistä huolta kansanopistojen tilanteesta. Kansanopistot vastaavat merkittävästä osasta luku- ja kirjoitustaidon koulutusta ja kotoutumiskoulutusta Suomessa. Monissa kansanopistoissa kotoutumiskoulutuksen osuus kokonaisrahoituksesta on 20–50 prosenttia, minkä vuoksi esitetyt muutokset vaikuttavat vakavasti kymmenien oppilaitosten toimintaedellytyksiin. Kansanopistot tarjoavat alueillaan laajasti muutakin koulutusta, joten esityksen vaikutukset ulottuvat heikentävästi alueiden koulutusmahdollisuuksiin ympäri Suomea. Jatkuvien kilpailutusten myötä toiminnan pitkäjänteisyys ja siten toiminnan järjestämisen laatu on vaarassa heiketä.

Vapaan sivistystyön oppilaitosten lakisääteinen kotoutumista tukeva koulutustehtävä sekä siihen liittyvä valtionosuusrahoitus tulee säilyttää oppilaitoksilla. Omaehtoinen opiskelu on ollut keskeinen koulutusväylä esimerkiksi kotivanhemmille, ikääntyville ja niille, joiden kotoutumisaika on ylittynyt.

Vaikka julkisen talouden suunnitelmassa ohjattiin 2,3 miljoonan euron rahoitus siirtymäajaksi, varautuu osa vapaan sivistystyön oppilaitoksista supistamaan toimintaansa tai joutuu lopettamaan toimintansa kokonaan. Tämä johtaa henkilöstön irtisanomisiin ja osaamisen menettämiseen sekä työttömyyden lisääntymiseen.

Kotoutumis- ja lukutaitokoulutuksen hyödyt yksilölle ovat tutkimuskirjallisuuden valossa merkittävät ja kielen oppimista tulisi päinvastoin lisätä. (Sarvimäki, M., & Hämäläinen, K. (2016)

OAJ esittää, että sivistysvaliokunta omassa mietinnössään vaatii kotoutumiskoulutuksen siirtoa opetus- ja kulttuuriministeriön alaisuuteen ja vapaan

12.5.2026

sivistystyön oppilaitosten kotoutumista edistävän koulutustehtävän säilyttämistä nykyisellään lainsäädännössä.

Taiteen perusopetuksen lainsäädäntöuudistuksen tavoitteet ovat jäämässä toteutumatta

Taiteen perusopetuksen kaivattu lainsäädäntöuudistus on tulossa eduskuntaan toukokuussa, mutta lain toimeenpanon edellyttävää lisärahaa ei sisällytetty julkisen talouden suunnitelmaan. Lain tavoitteena on varmistaa alueellinen saavutettavuus ja tuoda taiteenalat tasapuolisempaan asemaan. Taiteen perusopetusta järjestävät taiteen oppilaitosten lisäksi vapaan sivistystyön oppilaitokset. Lakiesityksessä esitetään siirryttävän yhteen yhteiseen oppimäärään ja huolena on pystyvätkö vapaan sivistystyön oppilaitokset vastaamaan lainsäädännön edellytykseen 1000 tunnin kokonaisuuden järjestämisessä.

Yhdessä maahanmuuttajien kielikoulutusten vähentämisen kanssa vapaan sivistystyön oppilaitosverkon alueellinen saavutettavuus on vaarassa kaveta.

OAJ esittää, että sivistysvaliokunta omassa mietinnössään vaatii taiteen perusopetuksen lainsäädäntöä valmistelevan työryhmän mukaisesti 10 miljoonan euron rahoitusta taiteen perusopetuksen saavutettavuuden varmistamiseksi, jolla alueellinen saavutettavuus olisi turvattu.

Kokonaiskoulupäivän kokeilu

OAJ suhtautuu kiinnostuneena kokonaiskoulupäivän kokeiluun. OAJ kannattaa ennen ja jälkeen koulupäivän järjestettävän kerhotoiminnan vahvistamista ja koulukuljetusten yhtenäistämistä. Sen sijaan koulupäivän keskelle sijoitettaviin kerhoihin ja muihin toimiin, jotka eivät ole oppitunteja suhtaudumme kielteisesti.

Kahden miljoonan euron lisärahoitus on rajallinen, mutta sillä olisi mahdollista kokeilla esimerkiksi taito- ja taideaineiden tai liikunnan opetuksen opetusmäärän kasvattamista rajatulla joukolla kokeilun piirissä.

Lisäksi OAJ ottaa kantaa kehysriihen yhteydessä tehtyihin norminpurkuesityksiin niiltä osin kuin ne koskevat opetuksen järjestämistä

OAJ kannattaa normiehdotusta, jossa työelämälähtöiset oppimisympäristöt hyväksytään jatkossa näyttöpaikoiksi ammatillisessa koulutuksessa. Toimi laajentaisi mahdollisuuksia näyttöjen antamiseen ja on siten kannatettava.

OAJ vastustaa esitystä oppisopimuksen viikkotyöajan laskua 25 tunnista 20 tuntiin. Ehdotus on ongelmallinen suhteessa ammatillisen koulutuksen keskeiseen kritiikkiin: opiskelijoille ei kerry riittävästi työelämätaitoja ja opintojen rakenne voi olla liian väljä, mikä vaikeuttaa siirtymää työelämään. Oppisopimuskoulutuksen vähimmäisviikkotuntimäärän alentaminen viidellä tunnilla merkitsisi käytännössä vain noin kolmea koulutuspäivää viikossa, mikä ei tue työelämävalmiuksien vahvistumista.

12.5.2026

Oppisopimuskoulutuksen kehittämisen tulisi pikemminkin perustua nykyisten joustomahdollisuuksien parempaan hyödyntämiseen ja niistä tiedottamiseen.

Tavoitteena on ollut oppisopimusväylän vahvistaminen, mutta päätetyillä normien kevennyksillä suunta on toinen. Opetustuntimäärän lasku ja mahdollisuus oppisopimusaikaisen palkan porrastamiseen taitotason mukaan heikentää oppisopimuksen käyttöä merkittävästi.

Pitkäaikaistyöttömille suunnattu osaamisseteli on kannatettava toimi. Haasteena on kuitenkin osaamissetelin käyttöä koskeva raja, joka kohdistuu enintään kuuden kuukauden mittaisiin maksullisiin opintoihin ja valmennuspalveluihin. Määritelmä ohjaa käyttöä erityisesti avoimen korkeakoulutuksen ja maksullisten koulutusten suuntaan ja voi avata kenttää myös sellaisille toimijoille, jotka eivät ole virallisen koulutusjärjestelmän piirissä. Tämä sisältää riskejä koulutuksen laadulle sekä työehdoille ja sopimusjärjestelmälle.

Osaamissetelin yhteyteen tulisi rakentaa toimivat ohjausjärjestelmät alueen ammatillisen koulutuksen järjestäjän kanssa. Alueen oppilaitoksissa on käsitys alueen työllisyys tilanteesta, osaamistarpeista ja osaamista ohjata pitkäaikaistyöttömiä aloille.

OAJ selvitytti koulutuksen merkityksen talouskasvulle – Koulutus – ja osaamistason nosto on ensisijaisinta talouskasvun saamiseksi

OAJ tilasi Suomen Akatemian rahoittamalta Educa lippulaivalta tutkimuskoosteen, jossa kootaan yhteen viimeaikainen tutkimus koulutuksen yhteiskunnallisesta merkityksestä. Työtä johti Aalto-yliopiston professori Matti Sarvimäki ja se tarkastelee teemaa taloustieteen näkökulmasta neljän eri otsikon kautta.

Selvityksessä tarkastellaan kokonaisuutta makrotalouden lisäksi yksilön näkökulmasta sekä tarkastellaan olemassa olevien tietojen valossa millaiset koulutuspanostukset ovat vaikuttavimpia ja miten aikuiskoulutus on tehokkainta toteuttaa.

Nostoja tutkimuskoosteesta:

Osaamis- ja koulutustaso on yksi talouskasvun keskeisistä edellytyksistä. Inhimillisen pääoman kehittymisen katsotaan selittävän arviolta 50–75 prosenttia talouskasvusta. Osaaminen lisää tuottavuutta, vauhdittaa innovaatioita ja mahdollistaa uuden teknologian hyödyntämisen.

Perhetausta vaikuttaa Suomessa edelleen voimakkaasti koulutusvalintoihin, mikä tarkoittaa, että osa yhteiskunnan potentiaalista jää hyödyntämättä.

Lisärahoitus koulutukseen kannattaa etenkin heikommassa asemassa olevien oppilaiden kohdalla. Tästä syystä etenkin tarveperusteinen laatu- ja tasa-arvorahoitus on tutkimuskirjallisuuden näkökulmasta erityisen toimivaa.

Kotoutumiskoulutuksen vaikutukset työllistymiseen ja ansioihin ovat hyvin merkittävät.

12.5.2026

Opetusalan Ammattijärjestö OAJ

Nina Lahtinen
koulutuspolitiikan johtaja

Risto-Matti Alanko
erityisasiantuntija